

OSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 57 0 Ps 008710 15 Rev 2
Banjaluka, 9.2.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Darka Osmića kao predsjednika vijeća, Jadranke Stanišić i Davorke Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca, RS, Ministarstvo ..., PU, B., zatupanaog po Pravobranilaštvu Republike Srpske, Banjaluka, protiv tuženog, G.-p. d.o.o. P., ..., P., zastupanog po punomoćniku, R.Ć., advokatu iz B., radi pobijanja pravnih radnji, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 008710 15 Pž 2 od 25.8.2015. godine, na sjednici održanoj dana 9.2.2016. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 008710 15 Pž 2 od 25.8.2015. godine, preinačava i sudi:

Žalba tužioca se usvaja, presuda Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 008710 07 Ps od 31.12.2012 godine preinačava, tako što se utvrđuje da je odluka preduzeća V. co d.o.o. P. u stečaju od 31.8.2004. godine, kojom je izvršen otpis potraživanja od kupca, G.-p. d.o.o. P. u iznosu od 398.173,13 KM, bez dejstva na stečajnu masu, te se obavezuje tuženi, G.-p. P. da u stečajnu masu vrati, odnosno uplati iznos od 398.173,13 KM sa zakonskom zateznom kamatom od otpisa potraživanja, 31.8.2004. godine.

Tuženi je obavezan da tužiocu na ime troškova parničnog postupka isplati 13.300,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 008710 07 Ps od 31.12.2012. godine odbijen je zahtjev tužioca kojim je tražio: da se utvrdi da je odluka preduzeća V. co“ d.o.o. P. u stečaju od 31.8.2004. godine, kojom je izvršen otpis potraživanja od kupca, G.-p. d.o.o. P. u iznosu od 398.173,13 KM, bez dejstva na stečajnu masu; da se tuženi, G.-p. P. obaveže, da u stečajnu masu vrati, odnosno uplati iznos od 398.173,13 KM sa zakonskom zateznom kamatom od otpisa potraživanja, 31.8.2004. godine.

Istom presudom tužilac je obavezan da tuženom na ime troškova parničnog postupka isplati 11.540,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 008710 15 Pž 2 od 25.8.2015. godine, žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i udovolji zahtjevu tužioca.

U odgovoru na reviziju tuženi je predložio da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca koji je u cijelosti odbijen prvostepenom presudom.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je odlukom preduzeća V.co d.o.o. P. od 31.8.2004. godine izvršen otpis potraživanja od kupca G.-p. d.o.o. P. u iznosu od 398.173,13 KM; da je ta odluka proknjižena; da je 31.7.2005. godine otvoren stečajni postupak nad preduzećem V.co d.o.o. P.; da je na ispitnom ročištu 20.9.2005. godine tužilac prijavio svoje potraživanje u iznosu od 747.485,85 KM i da mu je to potraživanje priznato; da je istovremeno naloženo stečajnom upravniku da pokrene parnicu radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, preduzeća V.co d.o.o. P.-u stečaju; da je na ispitnom ročištu 13.6.2006. godine, stečajni upravnik izjavio da nema namjeru da pokreće parnicu, zbog čega je tužilac, kao stečajni povjerilac, 30.1.2007. godine podnio tužbu prvostepenom sudu protiv tuženog, a radi pobijanja pravnih radnji, preduzeća V.co d.o.o. P.- u stečaju, kao stečajnog dužnika.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja, prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužioca nije osnovan, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da odluka stečajnog dužnika, preduzeća V.co d.o.o. P.-u stečaju od 31.8.2004. godine, kojom je izvršen otpis potraživanja prema tuženom, G.-p. d.o.o. P. u ukupnom iznosu od 398.173,13 KM i koja je kao takva proknjižena, ne pretstavlja pravnu radnju, već računovodstvenu radnju, obzirom da preduzeće V.co d.o.o. P.-u stečaju i tuženi, G.-p. d.o.o. P., nisu zaključili ugovor o otpuštanju duga u smislu odredaba člana 344. Zakona o obligacionim odnosima, kao osnov za donošenje odluke preduzeća V.co d.o.o. P.-u stečaju od 31.8.2004. godine.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravni zaključak prvostepenog suda, pa je stoga sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluke nižestepenih sudova nisu pravilne.

Naime, odredbama člana 84. stav 1. i 3. Zakona o stečajnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 26/10 – prečišćeni tekst) je propisano, da se u skladu sa odredbama ovog zakona mogu pobijati pravne radnje preduzete prije otvaranja stečajnog postupka kojima se remeti ravnomjerno namirenje povjerilaca (oštećenje povjerilaca), odnosno kojima se pojedini ovjerioci stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje povjerilaca) (stav 1.).

Sa pravnom radnjom je izjednačeno propustašnje, kao i mjere prinudnog izvršenja (stav 3.).

Pravilnim tumačenjem ove odredbe proizilazi, da se sa pravnim radnjama, kojima se oštećuju povjerioci, odnosno pogoduje određenim povjeriocima, upodobljava svako činjenje ili propuštanje stečajnog dužnika, koje ima za posljedicu oštećenje povjerilaca, odnosno pogodovanje nekim povjeriocima.

Zato je odredbama člana 86. stav 2. Zakona o stečajnom postupku propisano, da se pravnim radnjama bez naknade, smatra odustajanje stečajnog dužnika od neke imovinske vrijednosti, a da za to nije primio odgovarajuću protivčinidbu kao naknadu.

Kada se ima u vidu: da je preduzeće V.co d.o.o. P. donijelo i proknjižilo odluku od 31.08.2004. godine kojom je izvršen otpis potraživanja prema tuženom, G.-p. d.o.o. P. u iznosu od 398.173,13 KM, navodeći kao razlog prikazivanje realnog stanja preduzeća; da preduzeće V.co d.o.o. P. nije ovako postupilo samo u odnosu na tuženog, već i u odnosu na veliki broj ostalih kupaca, i to neposredno prije otvaranja stečajnog postupka, 31.7.2005. godine, neprihvatljiv je zaključak nižestepenih sudova, da se takvo postupanje preduzeća V.co d.o.o. P.-u stečaju, kao stečajnog dužnika, ne smatra pravnim radnjama u smislu odredaba člana 84. Zakona o stečajnom postupku.

Ovo tim prije, što bi svako drugačije tumačenje postupanja preduzeća V.co d.o.o. P.-u stečaju, u pogledu donošenja odluke od 31.8.2004. godine, vodilo ka zloupotrebi, koja bi imala za posljedicu oštećenje povjerilaca, u najširem smislu riječi, bez mogućnosti, da isti ostvare sudsku zaštitu.

Kod nespornih činjenica, da je odlukom preduzeća V.co d.o.o. P.-u stečaju od 31.08.2004. godine, otpisano potraživanje prema tuženom, G.-p. d.o.o. P. u ukupnom iznosu od 398.173,13 KM, kada je ta odluka i proknjižena, osnovanim se ukazuje zahtjev tužioca, u smislu odredaba člana 84, 86, 89. stav 1. i 4. Zakona o stečajnom postupku.

Stoga je ovaj sud, primjenom člana 250. stav 1. u vezi sa članom 456 a) Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), donio odluku kao u stavu 1. izreke ove presude.

Preinačavajući odluku drugostepenog suda, ovaj sud je shodno odredbama člana 397. a u vezi sa članom 386. ZPP-a, odlučio i o troškovima postupka. Cijeneći da je zahtjev tužioca na ime troškova parničnog postupka osnovan do iznosa od 13.300,00 KM, a koji se odnosi na troškove, tužbe i zastupanja na četiri ročišta po 1.900,00 KM, te troškove pristupa na četiri ročišta po 950,00 KM, valjalo je u pogledu istih suditi kao u stavu 2. izreke ove presude, shodno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 68/05).

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić

